

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІХ
ПРОГРАМАХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ:
ВІД КОНЦЕПЦІЇ ДО ПРАКТИКИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТУ**

(26–27 листопада 2025 року)

Харків 2025

Редакційна колегія:

Соломніков І. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,

Семенцова О. В., Дудін О. А.,

Куценко М. Ю., Змій С. О., Рукавішников П. В., Харламова О. М.

Необхідним є інтеграція екологічних стандартів у навчальні програми, що дасть змогу майбутнім фахівцям обґрунтовано розподіляти обмежені ресурси та захищати навколишнє середовище від негативного впливу виробництв.

На сучасному етапі розвитку новітніх індустрій, таких як «зелена» економіка, стає необхідним створення нових навчальних програм у сферах енергетики та екології, що, безперечно, стане значущим важелем у досягненні цілей сталого розвитку економіки.

1. Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 22.09.2025).
2. World Commission on Environment and Development. Our Common Future. Oxford: Oxford University Press. 1987. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf> (дата звернення: 22.09.2025).

*Канд. екон. наук, доцент кафедри
маркетингу, комерційної діяльності та
економічної теорії **В. А. Волохов***

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Цілі сталого розвитку, ухвалені Генеральною Асамблеєю ООН у 2015 році, стали глобальним орієнтиром для модернізації суспільних систем. Вищу освіту в цьому контексті розглядають як провідний інструмент формування знань, цінностей і компетентностей, необхідних для досягнення гармонійного розвитку суспільства, економіки та довкілля. Саме університети здатні забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців, сприяти розвитку інноваційних технологій і формуванню соціальної відповідальності.

Важливим напрямом є включення до навчальних програм тематичних блоків, присвячених проблематиці сталого розвитку. Це передбачає системне вивчення питань екологічної безпеки, соціальної справедливості, економічної ефективності та інклюзивності. Міждисциплінарний підхід сприяє формуванню у здобувачів цілісного бачення взаємозв'язку глобальних і локальних процесів.

У процесі реалізації цілей сталого розвитку вища освіта має формувати у здобувачів низку основних компетентностей:

- критичне мислення та здатність до аналізу складних суспільних процесів;
- екологічну грамотність і культуру ресурсозбереження;
- готовність до соціальної відповідальності та громадянської активності;
- здатність до інновацій і підприємництва у сфері «зеленої» економіки.

Зазначені компетентності забезпечують підготовку фахівців, здатних до ефективної участі у трансформаційних процесах.

Дослідницька функція університетів відіграє головну роль у реалізації цілей сталого розвитку. Зокрема, особливе значення мають інноваційні розробки у сфері відновлюваної енергетики, управління відходами, цифрових екологічних технологій і циркулярної економіки. Міжнародна співпраця в науковій сфері сприяє поширенню кращих практик та обміну досвідом між країнами.

Університетські кампуси дедалі частіше розглядають як простір практичної реалізації концепції сталого розвитку. Впровадження енергоощадних технологій, систем сортування відходів, оптимізації водоспоживання та «зеленого» благоустрою сприяє формуванню у здобувачів практичних навичок екологічно відповідальної поведінки.

Вища освіта відіграє головну роль у розбудові партнерств задля сталого розвитку. Співпраця університетів із місцевими громадами, органами влади та бізнесом дає змогу не лише впроваджувати інноваційні рішення на локальному рівні, а і сприяти вихованню активних громадян, здатних до відповідальної соціальної діяльності.

Міжнародна академічна мобільність, програми подвійних дипломів і культурний обмін розширюють можливості здобувачів у розумінні глобальних викликів. Вища освіта, спрямована на формування навичок глобального громадянства, забезпечує здатність випускників діяти в багатокультурному середовищі та відповідати на виклики, що виходять за межі національних кордонів.

Вища освіта є потужним чинником реалізації цілей сталого розвитку, оскільки забезпечує поєднання освітньої, дослідницької та соціальної функцій. Основними напрямками цієї діяльності є інтеграція принципів сталості в освітній процес, розвиток компетентностей здобувачів, підтримка інноваційних наукових досліджень, формування екологічно відповідального середовища кампусу, посилення соціального партнерства та міжнародної співпраці. Реалізація зазначених завдань сприятиме підготовці нового покоління фахівців, здатних ефективно реагувати на виклики сучасності та формувати сталий розвиток суспільства.

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

2. Петренко І. (2019). Освіта для сталого розвитку: зміст та інституції. Розвиток сучасної освіти. 32(2). 15–25. URL: <https://dse.org.ua/arhcive/32/2.pdf>.

*Канд. екон. наук, доцент кафедри
менеджменту, публічного управління та HR
технологій О. В. Семенцова,
д-р держ. упр., професор Ю. О. Крихтіна*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ОРІЄНТИР В ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ З УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

У сучасних умовах глобальних трансформацій сталий розвиток є не лише концепцією гармонізації економічного зростання, екологічної безпеки та соціального добробуту, а і стратегічним орієнтиром для системи вищої освіти. Формування нової генерації фахівців, здатних мислити системно, ухвалювати відповідальні рішення та ефективно реагувати на виклики сталого розвитку потребує інтеграції відповідних принципів у зміст і структуру освітніх програм.

Концепція сталого розвитку, сформульована в рамках діяльності ООН, включає 17 Цілей сталого розвитку (SDG), серед яких особливе значення для